

Katarzyna Borawska-Kalbarczyk

Kształcenie informacyjne uczniów jako szansa ich funkcjonowania w społeczeństwie wiedzy

Wprowadzenie

Ostatnie dekady przyniosły w Europie wyraźne przemiany w wielu ważnych sferach życia, tak gospodarczych i społecznych, jak edukacyjnych czy osobistych. Państwa europejskie uznały, że najcenniejszym kapitałem, w jaki może być wyposażony człowiek stanowi wiedza. Odgrywa szczególną rolę jako jeden z ważniejszych czynników wpływających na innowacyjność, podnoszących konkurencyjność gospodarek i zwiększających dobrobyt obywateli. Wysoki poziom edukacji jest więc warunkiem pomyślności tak całego państwa, jak i poszczególnych jego członków. Wobec powyższego zaczęto intensywnie doceniać rolę wiedzy w rozwoju osobistym i zawodowym jednostek, rozumiejąc, że nabywając wiedzę i umiejętności i przekształcając je w wartościowe kompetencje czerpie się osobistą satysfakcję z rezultatów życia pojedynczego człowieka, jak również stymuluje się postęp gospodarczy i społeczny¹. W krajach europejskich obserwuje się w coraz większym zakresie dążenie do określania tych wiadomości, umiejętności i kompetencji oraz takich zdolności i postaw, które pozwolą członkom społeczeństwa na czynne uczestnictwo w tworzącym się społeczeństwie wiedzy.

W centrum zainteresowania siłą rzeczy znajduje się zatem edukacja i zagadnienia związane z jej efektywnym funkcjonowaniem w aspekcie przygotowania młodzieży do dojrzałego uczestnictwa w życiu społecznym. W pracach OECD postawiono tezę, że uczenie się jest obecnie najważniejszym procesem gospodarczym, zaś ekonomiści podkreślają, iż edukacja jest źródłem powiększania się bogactwa społeczeństwa. Zatem potencjał edukacyjny człowieka opiera się na procesie uczenia się – inaczej zdobywania informacji i tworzenia wiedzy.

Na tak rozumiane uczenie się (opisywane m.in. przez J. Brunera) składają się trzy główne czynności: nabywanie nowych wiadomości (informacji), ich

¹ *Kompetencje kluczowe. Realizacja koncepcji na poziomie szkolnictwa obowiązkowego*, EURYDICE, Warszawa 2005, s. 11.

transformacja (a w konsekwencji włączanie do struktur poznawczych) i ocena (sprawdzenie, czy przetworzoną informację będzie się można posłużyć w praktycznym działaniu). Pozyskiwanie wyselekcjonowanej (potrzebnej, aktualnej, wiarygodnej) informacji, którą da się w dalszych etapach kształcenia przekształcać i włączać w struktury posiadanej już wiedzy jest sprawą złożoną, zwłaszcza w obliczu eksplozji informacyjnej. Jednostka jest postawiona wobec wyboru wśród różnorodnych i obfitych informacji zarówno w edukacji szkolnej, pracy zawodowej, jak i życiu prywatnym. Informacje docierają do człowieka z wielorakich źródeł – przez media, internet, społeczności lokalne, organizacje społeczne, organizacje rządowe, biblioteki. Często są to informacje „nieprzefiltrowane”, co nasuwa pytanie o ich wiarygodność i jakość. Zalew informacji nie przyczynia się do zwiększenia ludzkiej aktywności, wręcz przeciwnie – człowiek staje się biernym odbiorcą wciąż większej ilości treści. Problem leży nie tyle w dostępie do informacji, co w umiejętności jej wykorzystania. W dobie coraz powszechniejszego informacyjnego boomu, erozji jakościowej informacji – jeśli nie może być ona właściwie magazynowana, selekcjonowana, wydobywana, przekazywana, rozpowszechniana i rozumiana we właściwy sposób – staje się praktycznie bezużyteczna². Informacja zyskuje miano użytecznej w sytuacji jej transformacji w wiedzę i mądrość. Taki proces wymaga kompetencji, opartych na refleksyjności wymaganych do selekcji, odbioru, interpretacji i weryfikacji danych³. Bez takich sprawności trudne jest normalne funkcjonowanie w wielu dziedzinach życia, zarówno zawodowego, jak i prywatnego. Zestaw zachowań związanych ze zdobywaniem informacji określany jest w literaturze przedmiotu pojęciem kompetencje informacyjne.

Kompetencje informacyjne – wyjaśnienia terminologiczne

Konieczność indywidualnego i zinstytucjonalizowanego zarządzania zasobami informacyjnymi wymusza posiadanie kompetencji, warunkujących efektywne wykorzystanie informacji w realizacji przyjętych zadań i celów, a są postrzegane na równie wysokiej pozycji edukacyjnej jak umiejętność czytania, pisanie czy liczenia. Definicja kompetencji informacyjnych – stosowana w krajach zachodnich (zwłaszcza anglosaskich) wiąże ten szeroki aspekt podstawowych umiejętności operowania informacją z uwarunkowaniami tworzącego się globalnego społeczeństwa informacyjnego i z funkcjonowaniem w społeczeń-

² S. Juszczyk, *Człowiek w świecie elektronicznych mediów – szanse i zagrożenia*, Katowice 2000.

³ E. Dolata, *Internet – świat wolności odpowiedzialnej, czy nieodpowiedzialnego zniewolenia*, [w:] *Edukacja w dialogu i reformie*, A. Karpińska (red.), Białystok 2002, s. 172.

Zdigitalizowano i udostępniono w ramach projektu pn.
Rozbudowa otwartych zasobów naukowych Repozytorium Uniwersytetu w Białymstoku – kontynuacja,
dofinansowanego z programu „Społeczna odpowiedzialność nauki” Ministra Edukacji i Nauki
na podstawie umowy BIBL/SP/0040/2023/01

stwie opartym na wiedzy, wzbudzając coraz większe zainteresowanie systemów kształcenia⁴.

Information literacy (IL) określa się w literaturze jako zestaw umiejętności związanych ze zdobywaniem informacji, począwszy od rozpoznania potrzeb informacyjnych, aż do właściwego jej wykorzystania. Jedną z powszechniej używanych definicji jest określenie Stowarzyszenia Bibliotek Amerykańskich ALA (*American Library Association*), stworzone w 1989 roku. W świetle tej definicji *information literacy* to „zespół umiejętności niezbędnych do rozpoznania, kiedy informacja jest potrzebna oraz lokalizowania, oceny i efektywnego wykorzystania potrzebnej informacji”⁵. Inne stowarzyszenie zajmujące się badaniem IL (*Association of College and Research Libraries ACRL*) opracowało w 2000 roku standardy kształcenia w tym zakresie. Stwierdzono, że osoba wykształcona w zakresie kompetencji informacyjnych potrafi: „określić zakres potrzebnej informacji, efektywnie uzyskać potrzebne informacje, krytycznie ocenić informacje i jej źródła (zarówno komputerowe, jak i pozostałe), włączyć informacje do podstaw swojej wiedzy, efektywnie wykorzystać informacje do osiągnięcia określonego celu, zrozumieć ekonomiczne, prawne i społeczne problemy związane z wykorzystaniem informacji oraz pozyskiwać i wykorzystywać informacje w sposób etyczny i zgodny z prawem”⁶.

Rozwinięciem koncepcji kompetencji informacyjnych są tzw. filary i aspekt tych kompetencji, określone pod koniec XX wieku przez C. Bruce⁷. Filary określają strukturę kompetencji informacyjnych, zaś aspekty wyznaczają zakres wiedzy niezbędnej przy kształtowaniu kompetencji szczegółowych, stanowiących ich strukturę. W zakresie „filarów” *information literacy* możemy odnaleźć szczegółowe sprawności odnoszące się do działań dotyczących pracy z informacją, takie jak m.in.: umiejętność rozpoznawania luki informacyjnej i określanie sposobów jej uzupełniania, realizowanie strategii poszukiwania informacji, porównywanie i ocena informacji czy łączenie nowych wiadomości z już posiadanymi w celu tworzenia nowej wiedzy (podano przykładowe kompetencje szczegółowe). Natomiast w odniesieniu do „aspektu” IL, autor koncepcji wyróżnił m.in.: znajomość technologii informacyjno-komunikacyjnej, znajomość źródeł informacji

⁴ B. Kędzierska, *Kompetencje informacyjne w kształceniu ustawicznym*, Warszawa 2007.

⁵ Cyt. za: L. Derfert-Wolf, *Information literacy – koncepcje i nauczanie umiejętności informacyjnych*, „Elektroniczna Biblioteka EBIB” 2005, nr 1.

⁶ *Association of College and Research Libraries. Information Literacy Competency Standards for Higher Education* [on-line] 2000, [in:] <http://www.ala.org/ala/acrl/acrlstandards/information-literacycompetency.htm> [5.05.2007].

⁷ C. Bruce, *The seven faces of information literacy*, Adelaide 1997, [za:] B. Kędzierska, *Kompetencje...*, op. cit., s. 149

i wiedzę o źródłach, wiedzę o zarządzaniu informacją, czy umiejętność kształtowania i poszerzania wiedzy (wybrane przykłady).

Osoby posiadające kompetencje informacyjne potrafią samodzielnie tworzyć wiedzę, wiedzą, jak się uczyć, wiedzą, jak znaleźć informację i jak ją wykorzystać w taki sposób, aby inni mogli też się z niej uczyć. Można ich nazwać ludźmi kształcącymi się przez całe życie, zawsze znajdującymi potrzebne informacje dla rozwiązania postawionego przed nimi problemu. Tak rozumiane kompetencje informacyjne określają podstawy, wspólne dla wszystkich dyscyplin, środowisk i poziomów edukacji, dla realizowania głównych założeń koncepcji kształcenia ustawicznego. Ułatwiają uczącym się aktualizowanie nabytej wcześniej wiedzy, kształtowanie nowej, a ponadto sprzyjają samodzielności i samokontroli w procesie kształcenia ustawicznego⁸. Szkoła uczestnicząca w przygotowaniu ucznia kompetentnego informacyjnie winna posługiwać się specyficznymi strategiami kształcenia, u podstaw których leży teoria kształcenia konstruktywistycznego.

Modele i standardy rozwijania kompetencji informacyjnych

Studiując literaturę przedmiotu zauważa się różne propozycje modeli i standardów kształtowania kompetencji informacyjnych. Są one opracowywane w celu bardziej precyzyjnego przedstawiania istoty IL, określają szczegółowo rodzaj umiejętności wchodzących w zakres IL oraz służą procesom oceniania tych umiejętności oraz poziomu zdobywanej dzięki nim wiedzy⁹.

Wśród wielu modeli zawartych w materiałach źródłowych najczęściej wymieniane są:

- *Big6 Skills* (M.B. Eisenberg i E.R. Berkowitz),
- *Seven Faces Of Information Literacy* (Ch. Bruce),
- *Information Literacy Standards for Student Learning* (AASL i AECT),
- *Seven Pillars of Information Literacy* (SCONUL),
- *Information Literacy Competency Standards for Higher Education* (ACRL)
- *Australian and New Zealand Information Literacy Framework* (ANZIL i CAUL)¹⁰.

Analizując powyższe modele L. Derfert-Wolf skupia swoją uwagę na modelu *Big6 Skills* (opracowany przez M. Eisenberga i B. Berkowitza), będącym programem nauczania *information literacy*, modelem rozwiązywania problemów

⁸ B. Kędzierska, *Kompetencje informacyjne...*, op. cit. s. 149.

⁹ L. Derfert-Wolf, *Information literacy...*, op. cit.

¹⁰ Ibidem.

informacyjnych oraz zestawem umiejętności niezbędnych do sprawnego i skutecznego wypełniania potrzeb informacyjnych. Obejmuje sześć etapów i każdy z nich dzieli się na kolejne dwa:

1. Zdefiniowanie zadania:
 - Określenie problemu informacyjnego.
 - Określenie potrzeb informacyjnych w celu rozwiązania problemu.
2. Strategie wyszukiwania informacji:
 - Rozważenie wszystkich możliwych źródeł informacji.
 - Wybór najwłaściwszego źródła.
3. Lokalizacja i dostęp:
 - Lokalizacja źródła.
 - Wyszukanie informacji ze źródeł.
4. Wykorzystanie informacji:
 - Praca ze źródłem (czytanie, słuchanie, oglądanie, dotykanie).
 - Uzyskanie odpowiednich informacji.
5. Synteza:
 - Uporządkowanie informacji z różnych źródeł.
 - Prezentowanie informacji.
6. Ocena:
 - Ocena całego procesu (sprawność).
 - Ocena nowo wytworzonej informacji (skuteczność)¹¹.

Model *Big6 Skills* może być stosowany w szkole – na wszystkich etapach edukacji, w życiu prywatnym i pracy – we wszystkich ich dziedzinach.

Bez względu na przyjęty model w procesie edukacji umiejętności informacyjne muszą obejmować następujące czynności: „formułowanie i analizowanie potrzeb informacyjnych, lokalizowanie, określenie, selekcja i ocenienie istniejących źródeł informacji, wyszukiwanie potrzebnych informacji w wyselekcjonowanych źródłach, selekcja wyszukanych informacji, rejestrowanie i magazynowanie wyszukanych informacji, czynności analizy, syntezy klasyfikacji, grupowania i innych form przetwarzania informacji, prezentacja przetworzonej informacji, ocena uzyskanych wyników”¹².

Jak można zauważyć, w nakreślonych tu modelach następuje odwrócenie tradycyjnych relacji nauczyciela i ucznia. W centrum procesu uczenia się znajduje się uczeń aktywnie tworzący swoją wiedzę w drodze eksploracji i przetwarzania informacji. Nauczyciel głównie planuje i organizuje środowisko uczenia się; inspi-

¹¹ L. Derfert-Wolf, *Information literacy...*, op. cit.

¹² H. Batorowska, *Technologia informacyjna w kształceniu ogólnym*, Kraków 2001, s. 15.

Zdigitalizowano i udostępniono w ramach projektu pn.
Rozbudowa otwartych zasobów naukowych Repozytorium Uniwersytetu w Białymstoku – kontynuacja,
dofinansowanego z programu „Społeczna odpowiedzialność nauki” Ministra Edukacji i Nauki
na podstawie umowy BIBL/SP/0040/2023/01

ruje uczniów do stawiania problemów i projektowania działań je rozwiązujących oraz stymuluje procesy poznawcze uczniów.

Kształcenie informacyjne w szkole na przykładzie metody *WebQuest*

W celu skutecznego przygotowania młodzieży do aktywnego życia w tworzącym się społeczeństwie wiedzy, zadaniem szkoły jest przekształcenie się w prężną i modelową instytucję funkcjonującą dzięki kompetencjom informacyjnym wszystkich uczestników procesu dydaktycznego. Kształcenie informacyjne powinno mieć swoje odbicie tak w standardach kształcenia, jak i programach nauczania na wszystkich poziomach edukacji.

Realizacji celów dydaktycznych w zakresie kształcenia informacyjnego sprzyja osadzenie procesów edukacyjnych w kontekście konstruktywistycznym. Zgodnie z nią mózg traktowany jest jako zbiór jednostek neuronalnych, które łączą się ze sobą tworząc sieć, co stwarza bazę do przetwarzania informacji w sposób równoległy i rozproszony¹³. Konstruktywistyczne perspektywa nauczania i uczenia się, oparta na poznawczej koncepcji człowieka akcentuje aktywność uczącego się, posiadającego rozbudowaną wiedzę zastaną. Wiedza ta tworzy bazę w ujęciu nieciągłych zbiorów informacji, których to aktywizacja stanowi podstawowy warunek kreowania spójnych i uporządkowanych struktur. Czerpanie z zasobów wiedzy zastanej i włączanie nowych elementów w struktury wiedzy osobistej dokonuje się dzięki własnemu wysiłkowi uczącego się¹⁴.

Podejście konstruktywistyczne zakładające współodpowiedzialność ucznia za proces kształcenia, zmniejsza ciężar odpowiedzialności nauczyciela za realizację niemożliwego obecnie zadania – bycia dostarczycielem informacji. Kładzie za to nacisk na odpowiedzialność za postęp w zakresie rozwoju dojrzałości intelektualnej, budowania wiedzy we społecznej współpracy i umiejętności przetwarzania i selekcjonowania informacji w procesie tworzenia wiedzy, a następnie mądrości¹⁵. W tej perspektywie niezwykle istotnym jest umiętny dobór właściwych metod kształcenia, mieszczących się w koncepcji dydaktyki konstruktywistycznej. Z pewnością powinny to być takie metody, w których dominuje uczenie się nad nauczaniem oraz pobudzana jest wielostronna aktywność ucznia, zwłaszcza

¹³ D.M. Buss, *Psychologia ewolucyjna. Jak wytłumaczyć społeczne zachowania człowieka. Najnowsze koncepcje*, przekł. M. Przyłipiak, Gdańsk 2001.

¹⁴ E. Lubina, *Konstruktywistyczne i behawioralne aspekty kształcenia zdalnego*, „E-mentor” 2005, nr 1, [w:] http://www.e-mentor.edu.pl/artukul_v2.php?number=8&id=111 [30.05.2007].

¹⁵ Ibidem.

w procesie samodzielnego poszukiwania informacji i tworzenia nowych struktur wiedzy. Takie kryteria spełnia, moim zdaniem, metoda *WebQuest*.

Metoda ta – słabo znana i stosowana jeszcze w wąskim zakresie w polskiej edukacji – wykorzystuje Internet jako źródło informacji oraz narzędzie uczące celowego i rozsądnego korzystania z informacyjnych zasobów świata. Opierając się na teorii konstruktywizmu rozwija w wielostronny sposób kompetencje informacyjne uczniów: uczy ukierunkowanego poszukiwania informacji, ich przetwarzania, pozwala na doskonalenie umiejętności rozwiązywania problemów, krytycznego i twórczego myślenia, współpracy w zespole, wspomaga proces myślowy uczniów na poziomie analizy, syntezy i ewaluacji¹⁶.

Twórcą metody *WebQuest* jest Bernie Dodge, profesor Educational Technology z San Diego State University. Tworząc ją wykorzystał fakt, istnienia w USA wielu tysięcy szkół podłączonych do Internetu, których liczba nieustannie wzrastała, a brakowało dopracowanych metod nauczania bazujących na wykorzystywaniu internetowych zasobów informacyjnych. *WebQuest* według jego twórcy jest metodą nauczania „skierowaną na wyszukiwanie, w której większość lub całość informacji pozyskiwana jest w sposób interaktywny i pochodzi z zasobów internetowych”¹⁷.

Metoda ta jest swoistym projektem klasowym, którego głównym celem jest stawianie problemów (zadań) odpowiednich (zwłaszcza atrakcyjnych) dla uczniów i organizowania nauczania wokół jakichś podstawowych pojęć. Realizuje on jeden z podstawowych postulatów konstruktywizmu dotyczący poszukiwania i doceniania osobistej wiedzy uczniów w procesie kształcenia¹⁸. W tym ujęciu spełnia jeden z postulatów Seymoura Paperta: najważniejszą sprawą staje się obecnie nie zdobywanie informacji, ale jej krytyczna ocena, selekcja i porządkowanie oraz przekształcanie informacji w wiedzę i umiejętność jej przedstawienia.

Każdy WQ składa się z 6 głównych i ściśle określonych komponentów:

1. Wprowadzenie (*Introduction*),
2. Zadanie (*Task*),
3. Procedura (*Process*),
4. Źródła (*Resources*),
5. Ewaluacja (*Evaluation/Assessment*)
6. Konkluzja (*Conclusion*)¹⁹.

¹⁶ D. Kwiatkowska, M. Lewandowska, *WebQuest: metoda pracy z uczniami*, „Gazeta IT” 2006, nr 1(41) luty, [wersja on-line:] <http://archiwum.gazeta-it.pl/2,4,66,index.html> [07.07.2008].

¹⁷ M. Szafraniec, *WebQuest jako narzędzie kształcenia na odległość*, [w:] www.womkat.edu.pl/files/kwartalnik/13-14/szafraniec.doc [20.07.2008].

¹⁸ M. Szafraniec, *Czym jest WebQuest? na podstawie Some Thoughts About WebQuest by B. Dodge*, [w:] http://www.intereol.net/webquest_info.php?action=metoda [10.03.2009].

¹⁹ Ibidem.

Wprowadzenie ma na celu prezentację głównego problemu i dostarczenie informacji kontekstowych dotyczących tła i uwarunkowań stawianego problemu. Zadanie to krótki i zwięzły opis rezultatu, jaki mają osiągnąć uczniowie. Procedura z kolei określa: kolejne kroki, pozwalające realizować zadanie, zasady podziału ról i zadań dla poszczególnych uczniów. Zasoby i źródła to wyszczególnienie źródeł internetowych, z jakich mogą korzystać uczniowie podczas pracy nad zadaniem (mogą one mieć postać stron www, list ekspertów dzielących się swoją wiedzą przez e-mail lub podczas synchronicznych audio-wideokonferencji, zestawień internetowych baz danych czy książek i innych dokumentów). Kolejny element – ewaluacja – zawiera jasne kryteria oceny realizowanego przez uczniów zadania. I ostatni komponent konkluzja zamyka się w podsumowaniu poszukiwań i przypomnieniu uczącym tego, czego się nauczyli, często także zachęca uczniów do wyjścia poza zdobyte obszary wiedzy.

Jak zauważa M. Szafraniec, WQ mogą być wykorzystywane do indywidualnych poszukiwań w nauczaniu na odległość, w systemie kształcenia nieformalnego i uczenia się przez całe życie (w kształceniu ustawicznym). Przez fakt wykorzystania zróżnicowanych czynników motywujących uczniów do nauki WQ są efektywniejsze w nauczaniu od tradycyjnych metod, dzięki wielostronnemu sposobowi pobudzania twórczej aktywności uczniów i zróżnicowanym okazjom do stymulowania umiejętności myślowych typu: porównywanie; klasyfikowanie; indukowanie; dedukowanie; analizowanie błędów; konstruowanie argumentów; abstrahowanie i analizowanie poglądów.

Ten skrócony ramami artykułu opis metody *WebQuest* pozwala zauważyć, że jest ona jednym ze sposobów rozwijania w szkole kompetencji informacyjnych uczniów. Jej wykorzystanie pozwala na wzmacnianie wielu szczegółowych kompetencji ucznia składających się na sprawność pracy z informacją. Można tu wskazać, że metoda ta wzmacnia znajomość technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz traktowanie Internetu jako źródła równorzędnego z innymi zasobami informacyjnymi. Ważnym aspektem wykorzystania WQ jest wspieranie wiedzy o procesach informacji przez preferowanie w ocenie pracy ucznia procesu zdobywania i opracowywania informacji, a uznawanie za niewystarczające jedynie ich posiadanie. Nie można też pominąć rozwijania wiedzy o zarządzaniu informacją, a zwłaszcza przechowywanie informacji i nadawanie jej właściwej struktury. Ponadto praca metodą WQ stwarza okazję do łączenia informacji w większe całości, wchodzące ze sobą w zróżnicowane relacje i konfiguracje. I ostatecznie – dzięki *WebQuest* uczniowie ćwiczą umiejętność samodzielnego konstruowania strategii poszerzania wiedzy bazującej na indywidualnych preferencjach poznawczych²⁰.

²⁰ B. Kędzierska, *Kompetencje informacyjne...*, op. cit., s. 155.

Zdigitalizowano i udostępniono w ramach projektu pn.
Rozbudowa otwartych zasobów naukowych Repozytorium Uniwersytetu w Białymstoku – kontynuacja,
dofinansowanego z programu „Społeczna odpowiedzialność nauki” Ministra Edukacji i Nauki
na podstawie umowy BIBL/SP/0040/2023/01

Zakończenie

Strategia nauczania-uczenia się skoncentrowana na kształtowaniu kompetencji informacyjnych uczniów usytuowana jest w procesie tworzenia „kultury informacyjnej”²¹ szkoły. Jej przejawami są m.in.: wiedza na temat istoty informacji i jej funkcji; wysoki stopień świadomości roli i znaczenia informacji; znajomość i umiejętność poprawnego posługiwania się terminami odnoszącymi się do informacji i procesów informacyjnych; umiejętność poprawnego interpretowania informacji i właściwe jej wykorzystanie; umiejętność i rzetelność w doborze źródeł i metod gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji²². Dzięki rozwijaniu kompetencji informacyjnych wiedze droga ku kulturze informacyjnej jako czynnikowi wzmocnienia pozycji jednostki w chaosie informacyjnym współczesnego świata. W obliczu dynamicznych przemian cywilizacyjnych można zaryzykować stwierdzenie, że kompetencje informacyjne są wyzwaniem współczesnej edukacji.

Dokonująca się na naszych oczach rewolucja informacyjna sprawia, że wzrasta się nacisk na zreorganizowanie edukacji, a główny kierunek zmian winien być skierowany na odejście od „dydaktyki pamięci” ku samodzielnemu tworzeniu wiedzy opartej na procesie pracy z informacją.

■

²¹ E. Perzycka, *Od informacji do kompetencji informacyjnych ucznia i nauczyciela*, [w:] *Edukacja dla społeczeństwa wiedzy*, M. Kozielska (red.), Toruń 2007, s. 213.

²² K. Materska, *Rola bibliotek w rozwiązywaniu informacyjnych problemów współczesności*, [w:] www.coniw.wp.mil.pl/modules.php?name=News&file=article&sid=446 [17.03.2006]

Zdigitalizowano i udostępniono w ramach projektu pn.
Rozbudowa otwartych zasobów naukowych Repozytorium Uniwersytetu w Białymstoku – kontynuacja,
dofinansowanego z programu „Społeczna odpowiedzialność nauki” Ministra Edukacji i Nauki
na podstawie umowy BIBL/SP/0040/2023/01